

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ZEW/500/20-1/2014/AM

Warszawa, 5 maja 2014 roku

Pani

Joanna Kluzik - Rostkowska
Minister Edukacji Narodowej
Al. J. Christiana Szucha 25
00-918 Warszawa

Skuszone Pani Minister,

w wystąpieniu z 27 marca 2013 roku zwracałem się do Ministra Edukacji Narodowej wskazując na potrzebę zmian w przepisach dotyczących sposobu przeprowadzania konkursów przedmiotowych i olimpiad, organizowanych w myśl rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. z 2002 r. Nr 13, poz. 125) przez kuratorów oświaty. W odpowiedzi Pani Minister zapewniła mnie, że zostaną podjęte działania w tym zakresie.

Niestety, w roku szkolnym 2013/2014 liczba uwag zgłaszanych przez uczniów, rodziców i nauczycieli jeszcze się zwiększyła. Dotyczyły one (oprócz wskazanych w poprzednim wystąpieniu) następujących problemów: możliwości wglądu do prac konkursowych, sposobu formułowania pytań konkursowych i prawidłowych odpowiedzi w zależności od przyjętej za podstawę lektury, z której uczeń powinien skorzystać, kwalifikowania konkursu wiedzy obywatelskiej i ekonomicznej w różnych województwach jako konkursu tematycznego lub konkursu przedmiotowego.

Odrębny, ale niezmiernie ważny problem zgłaszany do Rzecznika Praw Dziecka, dotyczył dostosowania warunków i organizacji konkursów do możliwości dzieci z niepełnosprawnością.

W jednym z województw do konkursu historycznego przystąpił niewidomy gimnazjalista (nieposługujący się Braillem), z umiarkowanym niedosłuchem i zespołem Alströma. Szkoła poinformowała właściwego kuratora oświaty z dużym wyprzedzeniem czasowym o potrzebie dostosowania wymagań do możliwości ucznia. Niestety, tak się nie stało. Rozgoryczona matka napisała do mnie: „oceniam jako dyskryminację (...) sytuację,

kiedy w zestawie pytań konkursowych dla osoby niewidomej zawiera się ilustrację postaci z poleceniem podania jej imienia i nazwiska (...) oraz dwie mapy, które nie posiadały żadnych fachowych opisów, a przydzielony do pomocy nauczyciel wspomagający nie jest specjalistą w danym przedmiocie”.

Pragnę podkreślić, że o dziecku posiadającym opinię lub orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego nie można myśleć wyłącznie jak o osobie z dysfunkcją. Konieczne jest podkreślanie jego mocnych stron, wspieranie talentów, wskazywanie form dalszego rozwoju. Poza tym nie zapominajmy, że dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi to także te szczególnie uzdolnione. Wynik konkursu przedmiotowego przeprowadzonego zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) może mieć duży wpływ na dalszą ścieżkę edukacyjną młodego człowieka, poczynając od możliwości zwolnienia go z części sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego, po rekrutację do wymarzonej szkoły (ustawa z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. z 2014 r., poz. 7 oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych - Dz. U. z 2007 r. Nr 83, poz. 562 z późn. zm.). Dla dziecka z niepełnosprawnością jest to szczególnie ważne.

W związku z powyższym, na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 2 oraz art. 10 a ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2000 r. Nr 6 poz. 69 z późn. zm.), ponownie wnoszę o dokonanie takich zmian w przepisach dotyczących organizacji konkursów i olimpiad, aby dzieci biorące w nich udział nie tylko nie czuły się niesprawiedliwie traktowane, ale aby to wyzwanie było dla nich ogromną zachętą do pracy nad osobistym rozwojem.

z rozporządzeniem
Marek Jankowski,

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 04 czerwca 2014 r.

DZSE.WSEWU.5026.133.2014.AM

Pan
Marek Michalak
Rzecznik Praw Dziecka
ul. Przemysłowa 30/32
00-450 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze!

odpowiadając na pismo z 5 maja br. dotyczące zmian w zakresie organizacji konkursów przedmiotowych dla uczniów, organizowanych zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. *w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad* (Dz. U. z 2002 r, Nr. 12, poz. 125, z późn. zm.) przez kuratorów oświaty, uprzejmie wyjaśniam.

W obecnym systemie prawnym, tj. zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. *w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad* konkursy o zasięgu wojewódzkim mogą być organizowane przez kuratora oświaty, a konkursy o zasięgu ponadwojewódzkim przez właściwych kuratorów oświaty, na podstawie zawartego porozumienia. Zatem, do kompetencji właściwego kuratora oświaty należy doprecyzowanie, czy i jaki konkurs zostanie zorganizowany na terenie danego województwa, jaki będzie on miał charakter oraz, w przypadku konkursów interdyscyplinarnych i tematycznych, ich zakres tematyczny. Również zgodnie z ww. rozporządzeniem, do właściwości kuratora oświaty należy powołanie komisji konkursowej, zatwierdzenie regulaminu przez nią opracowanego, jak również wydanie laureatom i finalistom stosownych zaświadczeń.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że Ministerstwo Edukacji Narodowej, zauważając, że obecny system organizacji konkursów dla uczniów gimnazjów przez poszczególnych kuratorów oświaty, nie spełnia oczekiwań wszystkich

uczniów, rodziców, a także środowisk naukowych, zainteresowanych pracą z uczniem zdolnym w powyższym zakresie, podjęto działania zmierzające do analizy istniejącego systemu, jego oceny i zasadnych zmian legislacyjnych.

Jednym z efektów powyższych działań była realizacja 4 edycji ogólnopolskich olimpiad dla uczniów gimnazjów (olimpiady matematycznej, informatycznej i języka angielskiego) w ramach projektu systemowego „Opracowanie i wdrożenie kompleksowego systemu pracy z uczniem zdolnym”. Rekomendacje dla Ministra Edukacji Narodowej będą przygotowane na zakończenie realizacji projektu w 2014 r.

Obecny stan prawny nie przewiduje organizacji olimpiad dla uczniów gimnazjów, a jedynie dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, w których incydentalnie mogą brać udział uczniowie gimnazjów, za zgodą komitetów organizacyjnych tych olimpiad.

Dodatkowo, uprzejmie informuję, że Ministerstwo Edukacji Narodowej w trakcie spotkań, które miały miejsce przed poprzednią edycją konkursów i olimpiad, zarówno z przedstawicielami kuratoriów oświaty oraz w trakcie spotkań z przedstawicielami komitetów głównych olimpiad dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, zwracało uwagę na konieczność dostosowania warunków organizacyjnych konkursów i olimpiad do udziału w nich uczniów niepełnosprawnych.

Wyraz troski Ministerstwa o uzdolnionych niepełnosprawnych uczniów, znalazł swoje miejsce również w zaproponowanym przez MEN Ramowym Regulaminie Olimpiad (RRO), który stał się jednym z kryteriów oceny w konkursie na realizację zadania publicznego pn. „*Organizacja i przeprowadzenie olimpiad w latach szkolnych 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016*”.

Zgodnie z ww. Regulaminem, obejmującym również kwestie udziału w konkursach uczniów niepełnosprawnych, zapoznani zostali również przedstawiciele kuratoriów oświaty, którym rekomendowano wykorzystanie przygotowanego dokumentu, z możliwością jego implementacji na terenie województwa. Omawiane kwestie precyzował § 5. *Przepisy szczegółowe*, a w szczególności pkt. 5.1. *Udział osób niepełnosprawnych – organizator dokona wszelkich starań, aby w miarę możliwości w danych warunkach organizować zawody w taki sposób i w takich miejscach, by nie wykluczały udziału osób niepełnosprawnych.*

Istotą zaproponowanych zmian, które znalazły swój kierunek w cyt. Regulaminie, było również uwzględnienie innych, równie istotnych kwestii, m.in. dotyczących trybu odwoławczego.

Organizator miał określić, w jakich okolicznościach ma zastosowanie tryb odwoławczy oraz jak ta procedura powinna przebiegać. Zwrócono uwagę na istotność tego zapisu zarówno dla uczestnika, jak i organizatora. Pierwszemu daje prawo do odwołania się od decyzji poszczególnych komisji, jeśli uważa, że uzyskana przez niego ocena nie odzwierciedla poziomu jego wiedzy, lub zawody były – według niego – prowadzone z naruszeniem regulaminu. Z kolei organizatorowi pozwala na uruchomienie przewidzianych procedur, gdy takie odwołanie zostanie złożone oraz zapewnienie tym samym wizerunku bezstronności i gwarancji rzetelnie wykonanej pracy.

W kwestii zmiany kwalifikacji, w bieżącym roku szkolnym, Konkursu Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej, organizowanego dla uczniów gimnazjów województwa mazowieckiego przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty, z przedmiotowego na tematyczny, uprzejmie informuję, że Ministerstwo Edukacji Narodowej, na podstawie art. 21 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2004 r., Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), wystąpiło do ww. Kuratora Oświaty z prośbą o udzielenie stosownych wyjaśnień w tej sprawie. Jednocześnie po analizie przytoczonej przez opiekunów uczestników ww. konkursu argumentacji, zwróciło się do Mazowieckiego Kuratora Oświaty, o rozważenie możliwości przywrócenia organizacji ww. Konkursu w randze konkursu przedmiotowego, zgodnie z obowiązującymi przepisami cyt. rozporządzenia, w roku szkolnym 2014/2015.

W związku z faktem, że realizacja konkursów w bieżącym roku szkolnym w poszczególnych województwach jeszcze się nie zakończyła, MEN nie może w chwili obecnej przedstawić ogólnych wniosków wynikających z ich organizacji oraz poinformować kuratorów oświaty o wynikach ich analizy.

Po zakończeniu tegorocznej edycji konkursów organizowanych przez kuratorów oświaty oraz jej podsumowania w województwach, przykładem roku ubiegłego, Ministerstwo Edukacji Narodowej planuje zorganizowanie spotkania z przedstawicielami kuratoriów oświaty, celem dokonania ogólnego podsumowania tegorocznej edycji, przedmiotowej analizy skarg, wniosków, oraz sugestii zgłaszanych przez zainteresowanych.

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ
Tadeusz Sławecki
SEKRETARZ STANU

Z wyrazami szacunku

